

POSTANOWIENIE

26 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 26 czerwca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku W.C.

z udziałem R.C.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej R.C.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 15 marca 2023 r., III Ca 963/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w

skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestniczka R.C. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z tego, że Sąd Okręgowy nie rozpoznał wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji, a tym samym doszło do nieprawidłowej kontroli apelacyjnej ze strony Sądu drugiej instancji.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała przyjąć, iżby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona.

Przedmiot sporu na tym etapie postępowania ograniczał się do rozstrzygnięcia w przedmiocie zasadności zgłoszonego przez uczestniczkę żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym (art. 43 § 2 k.r.o.). Rozważając tę kwestię, Sąd Rejonowy wnikliwie i obszernie uzasadnił, dlaczego nie podzielił stanowiska uczestniczki, według której wnioskodawca w żadnym stopniu nie przyczynił się do powstania majątku wspólnego. Wskazał m.in., że przez czas trwania małżeństwa wnioskodawca czynił starania celem polepszenia sytuacji majątkowej rodziny, oprócz stałego zatrudnienia podejmował liczne prace dodatkowe, które znacząco zwiększały możliwości majątkowe rodziny i dzięki jego

pracy małżonkowie uzyskiwali dochody pozwalające na budowę domu bez zobowiązań kredytowych. Przedstawiany przez uczestniczkę obraz relacji finansowych w małżeństwie uznał natomiast za całkowicie niewiarygodny i jednostronny. Sąd Okręgowy, rozpoznając apelację uczestniczki skoncentrowaną na błędnych ustaleniach faktycznych, zarzutów tych nie podzielił i zaaprobował ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy, wyjaśniając dodatkowo, że na żądającym ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym spoczywa nie tylko ciężar wykazania ważnych powodów w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o., lecz także nierównego przyczynienia się do powstania tego majątku w znacznym, a przynajmniej uchwytnym zakresie. Wskazał przy tym, że nie chodzi o każdy przypadek nierównego przyczyniania się do powstania majątku wspólnego, lecz o nacechowane uporczywością lub rażącym charakterem zaniechanie przyczyniania się do powstania wspólnego majątku, stosownie do posiadanych sił i możliwości.

W zestawieniu z tymi – przywołanymi tylko skrótowo – motywami zaskarżonego postanowienia, wywody wniosku nie pozwalały uznać, aby było ono błędne, a tym bardziej nieprawidłowe w stopniu oczywistym i rażącym.

W judykaturze wielokrotnie podkreślano, że postępowanie kasacyjne nie stanowi kolejnej odsłony sporu dotyczącej prawidłowości oceny dowodów i ustaleń faktycznych, służy natomiast kontroli legalności zaskarżonego orzeczenia przy związaniu jego podstawą faktyczną (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Jeżeli zatem skarżący twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z tego powodu, iż doszło do pominięcia określonych zarzutów apelacyjnych dotyczących nieprawidłowych ustaleń faktycznych, musi wykazać nie tylko, że doszło do pominięcia zarzutu odnoszącego się do konkretnych, wyspecyfikowanych faktów, a uchybienie to ma widoczny *prima vista* charakter, lecz także, że fakty te mają dla sprawy istotne znaczenie w tym sensie, że przy założeniu, iż zostały one wykazane (albo niewykazane), wydane orzeczenie jest oczywiście wadliwe.

Taka sytuacja nie miała miejsca w okolicznościach sprawy już z tego powodu, że Sąd Okręgowy odniósł się do podniesionych w apelacji zarzutów dotyczących podstawy faktycznej orzeczenia, a nieustalenie określonych faktów

wbrew stanowisku apelującego, nie jest tożsame z pominięciem zarzutu apelacyjnego.

Na marginesie zaś należało wyjaśnić, że o ile nieustalone przez Sądy *meriti* fakty dotyczące związków wnioskodawcy z innymi kobietami, niewdzięczności wobec uczestniczki, czy przyczyn zerwania więzi małżeńskich, mogłyby podlegać ocenie w płaszczyźnie ważnych powodów ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym, o tyle z motywów wydanych w sprawie orzeczeń wynikało, że w sprawie nie udowodniono drugiej z przesłanek takiego rozstrzygnięcia, tj. uchwytnej dysproporcji przyczynienia się do powstania majątku wspólnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2018 r., II CSK 203/17 i z dnia 24 stycznia 2020 r., II CSK 451/19 oraz powołane tam orzecznictwo).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 108 § 1 zdanie pierwsze *a contrario* w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[SOP]

[a.ł.]